

[Ministeren for skatter og afgifter]

ceret arbejdskraft i kortere eller længere tid får arbejdsplads i udlandet.

I en række andre lande, som Danmark konkurrerer med på verdensmarkedet, findes der regler, der fritager disse landes lønmodtagere for beskatning i deres hjemland af lønindkomst erhvervet i udlandet. Det blev derfor ønsket, at Danmark ikke havde en beskatning, der var strengere end den, der gælder i mange af de lande, som Danmark konkurrerer med.

Siden den gældende ordnings indførelse har der fra erhvervsside været fremsat ønske om, at der skulle ske en liberalisering af lempelsesbestemmelsen. Hovedformålet med lovforslaget er at imødekomme disse ønsker, således at man yderligere letter vilkårene for visse former for eksport af varer og tjenesteydelser ved at udvide de skattelettelser, som efter ligningslovens § 33 A indrømmes for lønindtægter, der erhverves under midlertidigt ophold i udlandet.

Dette sker ved, at længden af udlandsopholdet foreslås nedsat fra de nugældende 12 måneder til 6 måneder, og lempelse kan gives, uanset om Danmark har beskatningsretten i henhold til en dobbeltbeskatningssaftale eller ej.

Det sidste må også ses i sammenhæng med, at beskatningsretten efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst normalt tilkommer Danmark, når arbejdstageren arbejder i udlandet for dansk eller tredjelandets arbejdsgiver i en periode, der ikke overstiger 183 dage i et kalenderår.

For lønarbejdere, der arbejder i et afteland i netop 6 måneder, ville opretholdelse af betingelsen om, at beskatningsretten ikke måtte tilkomme Danmark, kunne gøre lempelsesbestemmelsen uanvendelig.

Efter den gældende ordning nedsættes den samlede indkomstskat med det beløb, der forholdsmæssigt falder på den udenlandske lønindkomst, dvs. at skatten helt bortfalder, såfremt den pågældende kun har udenlandsk indkomst.

Efter forslaget skal der – i stedet for en fuld nedsættelse – gives en nedsættelse med $\frac{2}{3}$ af den indkomstskat, der forholdsmæssigt falder på den udenlandske lønindkomst.

I løbet af den tid, hvori den gældende lempelsesbestemmelse har virket, har der været dele af bestemmelsen, der har givet anledning til tvivl om dens rækkevidde. Det er her

især bestemmelsen om, at udlandsophold kun må afbrydes af »sædvanlig ferie o.l.«.

For at fjerne usikkerheden både hos skatteyderne og hos skattemyndighederne om, hvornår der sker afbrydelse af udlandsopholdet, foreslås der nu indsat en fast dageregel i bestemmelsen. Udlandsopholdet afbrydes således ikke, hvis ferie og lignende sammenlagt højst andrager 42 dage inden for 6 måneder.

Under den gældende ordning har det været følt som en forskelsbehandling, at lempelsesreglen har kunnet anvendes af danske søfolk på udenlandsk registrerede skibe, men ikke af danske søfolk på danske skibe.

På den baggrund foreslås det nu, at bestemmelsens anvendelsesområde justeres, således at den generelt ikke finder anvendelse ved tjeneste om bord på skibe eller luftfartøjer.

Endvidere foreslås det, at bestemmelsen ikke skal kunne anvendes ved arbejde om bord på fartøjer og installationer, der anvendes i tilknytning til efterforskning og udnyttelse af naturforekomster.

Dette forslag må ses i sammenhæng med, at der her er tale om arbejdsforhold, der er meget atypiske, især hvad angår arbejdstid/ferieforhold, og som derfor ikke er velegnede til regulering ved en så generel bestemmelse som den her foreslåede.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte. (Indførelse af statslån m.v.).

(Lovforslag nr. L 155).

Udviklingen i de uddannelsessøgendes økonomiske forhold siden 1975, hvor de statsgaranterede studielån blev den eneste lånemulighed inden for uddannelsesstøtten, har givet anledning til stigende bekymring.

De seneste års debatter i folketinget tyder på, at en række partier i folketinget deler denne bekymring, og jeg har derfor grundlag for at tro, at der fra mange sider vil være opbakning bag ved det forslag til ændring af

[Undervisningsministeren]

loven om Statens Uddannelsesstøtte, som regeringen fremsætter i dag.

Som bekendt har det særligt været de kraftigt stigende gældsbyrder, som låntagerne efter uddannelsetidens ophør har måttet afvikle, der har givet anledning til bekymring.

I lyset af disse alvorlige perspektiver har undervisningsministeriet overvejet, hvilke muligheder der er for at forbedre de uddannelsessøgendes finansiering af leveomkostninger m.v. i uddannelsesstiden.

Regeringens forslag hertil kommer i to omgange. Først det nu fremsatte forslag til indførelse af statslån til delvis afløsning af de statsgaranterede studielån i pengeinstitutterne. Forslaget sigter på at gavne dem, der aktuelt er i gang med en uddannelse. Senere i denne folketingssamling vil jeg fremsætte forslag om indførelse af en gældssanering for dem, som har afsluttet eller afbrudt en uddannelse med store studiegældsbyrder. På grund af omfattende og komplicerede beregninger kan dette forslag ikke fremsættes samtidig med forslaget om indførelse af statslån. Det vil i øvrigt under ingen omstændigheder kunne få virkning fra 1. august 1982, da ordningen skal følge skatteåret.

Ifølge det hermed fremsatte forslag vil alle, som efter gældende lov opfylder betingelserne for at opnå stipendier, få tilbudt lavt forrentede statslån på 50 pct. af det tildelte stipendiebeløb. Lånebeløbet vil således være knyttet til de samme kriterier, som gælder for stipendier. Det vil, afhængigt af boligstatus, variere mellem 9.200 kr. og 5.600 kr. i ungdomsuddannelserne og mellem 7.500 kr. og 5.600 kr. i de videregående uddannelser.

Forslaget betyder, at uddannelsessøgende mellem 18 og 21 år, der opfylder trangskriterierne, praktisk taget vil kunne undgå at optage studielån i pengeinstitutterne, og at optagelsen af disse lån reduceres betydeligt for de 22-årige og derover, særligt for uddannelsessøgende i ungdomsuddannelserne.

Forslaget om indførelse af statslån er 1. etape i en trinvis udbygning af uddannelsesstøtten. Regeringen er opmærksom på, at forslaget til denne 1. etape ikke løser alle problemer vedrørende de uddannelsessøgendes økonomiske forhold, og at forslaget ikke vil forhindre, at der i fremtiden vil være nogle, som vil blive belastet med en stor studiegæld. Der tænkes herved specielt på de unge mellem 18 og 21 år, som på grund af foræl-

drenes økonomiske forhold ikke vil kunne opnå stipendier og statslån.

De begrænsede økonomiske ressourcer har desværre gjort det nødvendigt at prioritere ønskerne, men jeg vil gerne understrege, at jeg alt andet lige finder det bedst stemmende med retfærdighedshensyn, at de forbedrede finansieringsmuligheder i økonomisk knappe tider først og fremmest stilles til rådighed for dem, der er ringest stillet, såvel hvad angår egenindtægt, som hvad angår forældreindtægt.

Principielt går regeringen ind for at afskaffe forældreafhængigheden for de 18-21-årige, men alle forbedringer af uddannelsesstøtten koster penge, og det har derfor været nødvendigt at prioritere forskellige meget ønskelige forbedringer. Jeg har valgt at prioritere større lånebeløb højere end afskaffelse af forældreafhængighed og også højere end rentefrihed i studietiden.

Der er endnu ikke taget stilling til, hvorledes 2. etape skal udformes, og heller ikke til, hvornår den kan gennemføres.

Lovforslaget har været til høring hos rådet for uddannelsesstøtten og hos en række myndigheder, og i det omfang det har været muligt, er der taget hensyn til de indkomne udtalelser i det fremsatte forslag.

Som det fremgår af lovforslagets § 2, træder loven i kraft 1. august 1982 med virkning fra støtteåret 1982-83. Jeg har af hensyn til de uddannelsessøgende fundet det nødvendigt at stile imod denne ikrafttrædelsesdato, selv om den medfører visse problemer.

Det viser sig nemlig at være teknisk og administrativt udelukket at igangsætte den nye støtteordning til 1. august 1982, hvis Statens Uddannelsesstøtte først får besked herom i maj-juni. Det må i denne forbindelse erindres, at de årlige godt 180.000 ansøgninger indgives fra juni-juli måned på grundlag af ansøgningsskemaer og informationsmateriale, der udsendes i april. Dette er nødvendigt for at sikre støtteudbetaling omkring 1. september. Hertil kommer, at nyordningen nødvendiggør opbygning af nye EDB-programmer, og også det er tidrovende.

Hvis der skulle være mulighed for at sætte nyordningen i kraft 1. august 1982, måtte jeg derfor bemyndige Statens Uddannelsesstøtte til inden lovforslagets vedtagelse at forberede sig på nyordningen, således at den kan igangsættes til august, og det har jeg gjort.

[Undervisningsministeren]

Jeg gør dog i denne forbindelse opmærksom på, at jeg selvfølgelig ikke hermed på nogen måde har lagt bånd på folketingets medlemmer, således at de er tvunget til at vedtage lovforslaget eller til at vedtage det uændret.

Vedtages lovforslaget ikke, er der fuld sikkerhed for, at den nugældende støtteordning kan fortsætte i støtteåret 1982-83.

Vedtages lovforslaget i ændret form, er der to muligheder. Ændringer kan være af en sådan EDB-teknisk set ukompliceret art, at de, hvis de ikke kommer alt for sent, kan indarbejdes i Statens Uddannelsesstøttes program for nyordningen. Andre ændringer vil alt efter deres indhold, tidsfaktoren m.v. antagelig først kunne realiseres fra 1. august 1983. Man vil i så fald have valget mellem at vedtage lovforslaget i den nu foreliggende skikkelse med virkning alene for støtteåret 1982-83 og at fortsætte i dette støtteår efter den nugældende uddannelsesstøttelov. I begge tilfælde kan det ændrede lovforslag vedtages til ikrafttræden den 1. august 1983.

Med disse ord anbefaler jeg lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fortsættelse af forespørgsel til industriministeren og justitsministeren [afstemning]:

Forespørgsel [om Dankort] af Aase Olesen (RV) m. fl.

(Forespørgsel nr. F 9. Anmeldt 12/2 82. Fremme af forespørgslen vedtaget 18/2 82. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 11/3 82. Forslag om motiveret dagsorden fremsat 11/3 82 af Svend Andersen (S)).

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Forhandlingen blev sluttet, og vi går til afstemning.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden af Svend Andersen (S) (se forrige møde) vedtoges med 116 stemmer mod 10; 4 stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser.

(Lovforslag nr. L 53. Fremsat 20/1 82. Første behandling 29/1 82. Betænkning 25/2 82. Anden behandling 9/3 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 105 stemmer mod 24.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om visse kreditinstitutter.

(Lovforslag nr. L 54. Fremsat 20/1 82. Første behandling 29/1 82. Betænkning 25/2 82. Anden behandling 9/3 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 117 stemmer mod 12.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af: